

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

ZAŁOŻENIA DO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO POLSKICH OBSZARÓW MORSKICH DLA ZALEWU KAMIĘŃSKIEGO

Zamawiający:

Urząd Morski w Szczecinie
Plac Stefana Batorego 4
70-207 Szczecin

Wykonawca:

Biuro Projektowe Piotr Kowalski
Ul. Kilińskiego 3
70-965 Szczecin

Praca wykonana na zlecenie Urzędu Morskiego w Szczecinie
w ramach umowy numer GPG-I-370/POWER-Z/3/9/17 z dnia 19 października 2017 r. w Szczecinie

Szczecin grudzień 2017 r.

Zamawiający:

Skarb Państwa – rep. przez Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie
Urząd Morski w Szczecinie
Plac Stefana Batorego 4
70-207 Szczecin

Wykonawca:

Biuro Projektowe Piotr Kowalski
Ul. Kilińskiego 3
70-965 Szczecin

Założenia do planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich dla Zalewu Kamieńskiego opracował zespół autorski pod kierunkiem Piotra Kowalski w składzie:

- Przemysław Czerniejewski
- Marcin Gontarek
- Anna Malinowska
- Aleksandra Mikulska
- Małgorzata Wojtaś – Frankowska
- Agnieszka Zalewska
- Katarzyna Milc – Żebrowska
- Paweł Żebrowski

Zespół autorski dziękuje za wsparcie i współpracę merytoryczną zespołowi pracowników Urzędu Morskiego w Szczecinie w składzie:

Marta Konik
Barbara Cendal – Pręgowska
Marek Materac
Arkadiusz Sobolewski
Andrzej Zych
Maciej Cehak

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Uwarunkowania środowiskowe.	4
3. Obiekty chronione w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.	11
4. Gospodarcze wykorzystanie wód Zalewu.	11
5. Wnioski do Planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych – Zalew Kamieński wynikające ze Studium uwarunkowań do planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich dla Zalewu Kamieńskiego:	18
6. Podział obszaru opracowania na akweny	20

1. Wstęp

Założenia do Planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich dla Zalewu Kamieńskiego (dalej zwanym Planem) są opracowaniem pozwalającym na podjęcie decyzji, które ze złożonych wniosków i w jakim zakresie zostaną w planie ostatecznie uwzględnione, a w kolejnym etapie sformułowanie koncepcji planu, by na końcu przedłożyć projekt Planu. Założenia wskazują kierunki rozwoju poszczególnych akwenów, określając wagę poszczególnych funkcji, a co za tym idzie podstawę dla dokonania ostatecznych wyborów w odniesieniu do poszczególnych wniosków złożonych do Planu.

Założenia do Planu stanowiąc będą również materiał niezbędny do sformułowania wystąpień o zakres prognozy oddziaływania na środowisko, skierowanych do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie. Procesowi opracowania projektu Planu towarzyszyć będzie stała ocena zgodności przedłożonych rozwiązań z, traktowaną jako priorytet, ideą ekorozwoju. Służyć temu będzie ocena oddziaływania na środowisko wypracowanych ustaleń projektu Planu.

Założenia do Planu zostaną poddane dyskusji eksperckiej tak, by poszczególne grupy przedsięwzięć znalazły pomiędzy sobą odpowiednie relacje, również w sensie listy priorytetów i ich hierarchii przestrzennej, ponieważ w różnych obszarach Zalewu nie będzie ona jednakowa. Na tym etapie uzgodnione zostaną międzybranżowo priorytety przestrzenne dla poszczególnych obszarów (akwenów) objętych Planem.

2. Uwarunkowania środowiskowe.

Cały obszar Planu znajduje się w granicach obszarów Natura 2000, Obszarze Specjalnej Ochrony Ptaków „Zalew Kamieński i Dziwna” PLB320011 oraz Specjalnym Obszarze Ochrony Siedlisk „Ujście Odry i Zalew Szczeciński” PLH320018.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Zalew Kamieński i Dziwna” obejmuje Zalew Kamieński i Zalew Wrzosowski, utworzone przez przyujściowy odcinek cieśniny Dziwny, połączone z Bałtykiem wąskim kanałem, leżącą na Zalewie Kamieńskim Wyspę Chrząszczewską, cieśninę Dziwną, aż do jej wypływu z Zalewu Szczecińskiego oraz położone na Wolinie jezioro Koprowo.

Obszar „Ujście Odry i Zalew Szczeciński” obejmuje dolny odcinek Odry, Zalew Szczeciński, Wyspę Chrząszczewską i Zalew Kamieński. Najbardziej naturalne elementy tego obszaru to Zalew Kamieński i Dziwna. Charakterystycznymi zjawiskami są delty wsteczne, tworzące się przy wylotach ramion ujściowych Zalewu Szczecińskiego do Świny, Dziwny i Piany, oraz tzw. „cofki”, powstające w wyniku działania wiatrów północnych i napływu wód morskich do zalewu.

Położenie obszaru planu w granicach ww. obszarów chronionych determinuje podejście do pracy nad założeniami do opracowywanego Planu.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 sporządza projekt planu ochrony,

który ustanawiany jest w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego ds. środowiska. Organem odpowiedzialnym za sporządzenie planów ochrony dla ww. obszarów Natura jest dyrektor urzędu morskiego w Szczecinie. Obecnie trwają prace nad ustanowieniem planu ochrony dla tych obszarów. Dostępne są projekty rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 23 lipca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 „Zalew Kamieński i Dziwna” i „Ujście Odry i Zalew Szczeciński”, który jest wynikiem szeregu prac, analiz i uzgodnień.

W projekcie planu ochrony dla obszaru „Zalew Kamieński i Dziwna” wskazane zostały zagrożenia istniejące i potencjalne dla przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000. Zagrożenia te wynikają z różnych działalności człowieka (poniżej wybrano odpowiednie zagrożenia do przedmiotu sprawy):

Zagrożenia istniejące:

- ✓ Farmy wiatrowe lokalizowane w sąsiedztwie zmniejszają atrakcyjność terenów lęgowych i mogą stanowić źródło dodatkowej śmiertelności.
- ✓ Mosty przecinające korytarz ekologiczny w czasie złych warunków atmosferycznych stanowią ważne źródło dodatkowej śmiertelności ptaków.
- ✓ Linie elektryczne przecinające korytarz ekologiczny w czasie złych warunków atmosferycznych stanowią ważne źródło dodatkowej śmiertelności ptaków.
- ✓ Tereny zurbanizowane, a zwłaszcza zabudowa rozproszona powoduje zmniejszenie się arealu dostępnych siedlisk lęgowych.
- ✓ Powiększanie istniejącej zabudowy hydrotechnicznej brzegów zbiorników wodnych i rzek oraz niekontrolowany rozwój zabudowy rozproszonej w okolicy brzegów i żerowisk, spowoduje zmniejszenie powierzchni lub likwidację żerowisk, miejsc odpoczynku czy noclegowisk ptaków przelotnych i zimujących.
- ✓ Sieci są źródłem dodatkowej śmiertelności.
- ✓ Kłusownictwo.
- ✓ Koszenie trzciny bez pozwolenia, a także z pozwoleniem, ale w okresach, miejscach i w sposób niezgodny z zapisami dokumentu zmniejsza wielkość populacji.
- ✓ Żeglarstwo, windsurfing, sporty motorowodne, quady, motocykle, samochody terenowe itp. uprawiana w okresie lęgowym w miejscach cennych dla ptaków są przyczyną strat w lęgach. W okresie połęgowym płoszenie przebywających w ostoi ptaków.
- ✓ Sporty i różnego rodzaju formy czynnego wypoczynku (w szczególności quady, motocykle crossowe, kitesurfing, łodzie motorowe).
- ✓ Drapieżnictwo ze strony dzika, lisa, norki amerykańskiej, szopa pracza i jenota redukuje liczebność populacji.
- ✓ Naturalne wahania poziomu wód mogą powodować znaczne wahania liczebności populacji.

Zagrożenia potencjalne:

- ✓ Rurociągi poprowadzone nad wodą stanowią źródło dodatkowej śmiertelności. Podwodne (tak jak w przypadku nitek planowanych i już zbudowanych) nie stanowią zagrożenia o ile nie dojdzie do rozszczelnienia instalacji.

- ✓ Dalsza eutrofizacja wód może spowodować pogorszenie się warunków troficznych w pierwszej kolejności dla gatunków rybożernych i bentofagów.
- ✓ Zamiana użytków zielonych oraz gruntów ornych i wiążące się z tym melioracje spowodują zanik terenów podmokłych i otwartych, czego efektem jest zanik siedlisk łągowych oraz żerowisk.
- ✓ Zmiana sposobu upraw lub/i zaniechanie produkcji uprawnej lub zalesianie terenów otwartych spowoduje zubożenie bądź utratę bazy żerowiskowej.
- ✓ Utrata siedlisk oraz pogorszenie warunków troficznych wynikające z akwakultury.

W projekcie planu ochrony dla obszaru „Ujście Odry i Zalew Szczeciński” wskazane zostały zagrożenia istniejące i potencjalne dla przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000. Zagrożenia te wynikają z różnych działalności człowieka:

Zagrożenia istniejące:

- ✓ Nadmierny ruch turystyczny powodujący zwiększenie użytkowania siedliska przez jednostki pływające (wzrost zanieczyszczenia powietrza i wody, wzrost hałasu).
- ✓ Nadmierna eksploatacja ryb w okresie tarłowym powoduje wzrost liczby przypadkowych odłowów tarlaków, co kreuje obniżenie prawdopodobieństwa odtworzenia się silnej populacji. Nadmierna eksploatacja powoduje brak możliwości odtworzenia się silnej populacji.
- ✓ Połowy siecią, przypadkowe schwytanie.
- ✓ Turystyka motorowodna jest związana z ryzykiem zanieczyszczeń ropopochodnymi oraz emisją hałasu. Zwłaszcza ten ostatni czynnik może stanowić poważne zagrożenie barierowe dla wrażliwych na bodźce słuchowe gatunków ryb z rodzaju *Alosa*.
- ✓ Motorowe sporty wodne.
- ✓ Turystyka poza wyznaczonymi szlakami oraz poruszanie się pojazdami zmotoryzowanymi (pomimo istniejących zakazów) niszczy strefę brzegową akwenu, przyczynia się do jej fragmentacji i zaśmiecenia.
- ✓ Infrastruktura sportowa i rekreacyjna.
- ✓ Nawożenie i stosowanie pestycydów w najbliższej okolicy zbiornika może spowodować pogorszenie się warunków siedliskowych.
- ✓ Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych za pośrednictwem przelewów burzowych lub odpływów ścieków komunalnych.
- ✓ Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem.
- ✓ Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu transportu i infrastruktury niezwiązanych z kanałami/zamiatarkami.
- ✓ Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu opuszczonych terenów przemysłowych.
- ✓ Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych.
- ✓ Melioracje przyspieszają spływ wód powierzchniowych, przez co w okresach letnich niedoborów wody wzrasta temperatura w rzekach, a 20 st Celsjusza jest temperatura letalną dla larw minoga.

- ✓ Bagrowanie i usuwanie osadów limnicznych w okresie wędrówek tarłowych może zakłócić rozród.
- ✓ Prace utrzymaniowe ingerujące w koryta cieków. Regulowanie i prostowanie koryt rzecznych powoduje zanik siedlisk odpowiednich dla larw minogów.
- ✓ Tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych.
- ✓ Eutrofizacja powoduje wzrost produkcji pierwotnej, spadek przezroczystości wód i poziomu tlenu rozpuszczonego w wodzie, zanik makrofitów zanurzonych.
- ✓ Naturalny proces eutrofizacji związany z brakiem możliwości przemywania nagromadzonych osadów i „odmładzania” zbiornika wodnego.

Zagrożenia potencjalne:

- ✓ Zanieczyszczenia pochodzące z jednostek pływających oraz środków bojowych zdeponowanych na dnie Bałtyku (Głębia Bornholmska) w przypadku rozszczelnienia pojemników i wycieku znajdujących się w nich substancji mogą pogorszyć funkcjonowanie siedliska.
- ✓ Melioracje mogą doprowadzić do całkowitego zniszczenia siedliska.
- ✓ Introdukcja ryb roślinożernych obcego pochodzenia (amur biały), może prowadzić do wzrostu trofii wód w zbiorniku.
- ✓ Informacje o oddziaływaniach wynikające ze strategicznych ocen oddziaływania na środowisko.

W związku ze zidentyfikowaniem zagrożeń projekty planów ochrony zakładają działania ochronne, ograniczające wpływ na przedmioty ochrony obszary Natura 2000 „Zalew Kamieński i Dziwna” oraz „Ujście Odry i Zalew Szczeciński”.

Projekty planów ochrony formułują także wskazania m.in. w odniesieniu do: zagospodarowania przestrzennego, w tym w szczególności terenów lokalizacji zabudowy możliwej bez szkody dla obszaru Natura 2000, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, infrastruktury turystycznej i edukacyjnej, a także obszarów, które powinny być zalesione oraz obszarów wyłączonych z zalesiania. W odniesieniu do zagospodarowania obszarów morskich; w odniesieniu do gospodarowania wodami; w odniesieniu do gospodarki rybackiej; w odniesieniu do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych.

Projekty planów ochrony formułują również wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Dziwnów, Kamień Pomorski, Wolin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin Dziwnów, Kamień Pomorski, Wolin, planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000.

Formułowane w projektach planów ochrony działania ochronne i pozostałe wskazania będą przedmiotem analizy oraz będą brane pod uwagę przy dalszych pracach nad planem.

Dla obszaru Planu prowadzono badania przyrodnicze m.in. w ramach projektu nr POIS.05.03.00-00-280/10 pn. „Projekty planów ochrony 5 ostoi Natura 2000 wyznaczonych na obszarach morskich w województwie zachodniopomorskim” oraz w czasie inwentaryzacji na zlecenie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (Ławicki i Guentzel 2012, Ławicki i in., 2012, Sikora i in., 2013), a także w 2014 r. w związku z opracowywaniem inwentaryzacji przyrodniczej dla potrzeb sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Wieloletniego pn. „Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2017-2028”. Wyniki badań przyrodniczych przeprowadzonych dla analizowanego obszaru, a także dla terenów sąsiednich mające wpływ na ten obszar będą brane pod uwagę podczas dalszych prac na planem.

W związku z wnioskami złożonymi do planu w zakresie lokalizacji różnych działalności, na etapie założeń dopuszczone zostały wszystkie rodzaje przedsięwzięć, pod warunkiem przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko na podstawie przepisów odrębnych, czyli ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405 ze zm.).

Na etapie dalszych prac nad planem mogą zostać wprowadzone ograniczenia dla poszczególnych działalności w przypadku stwierdzenia konfliktów pomiędzy przeznaczeniem obszaru pod wskazaną działalność a ochroną środowiska.

Obszar planu jest akwenem, na którym prowadzona jest działalność gospodarcza, polegająca na połowie ryb. Obecnie działalność gospodarczą prowadzi 13 jednostek rybackich, które poławiają ryby na wodach lotycznych cieśniny Dziwna oraz lenitycznych, stagnujących części centralnej Zalewu Kamieńskiego, jeziora Wrzosowskiego, Zatoki Cichej (w ograniczonym zakresie).

Szczegółowe zasady w odniesieniu do wykonywania rybołówstwa komercyjnego na Zalewie Kamieńskim określa właściwy terytorialnie inspektor rybołówstwa morskiego (art. 11 ustawy o rybołówstwie morskim z dnia 19 grudnia 2014 r. [Dz. U. z 2015 r., poz. 222]). Ponadto Okręgowy Inspektor Rybołówstwa Morskiego w Szczecinie wydaje Specjalne Zezwolenia Połowowe dla rybaków w zakresie połowu narzędziami połowowymi (narzędzia usidlające (wontony), narzędzia pułapkowe (żaki) oraz haki węgorzowe). Okręgowy Inspektor Rybołówstwa Morskiego w Szczecinie w drodze Zarządzenia określa zasady i terminy połowu ww. narzędziami połowowymi.

Wody Zalewu Kamieńskiego ze względu na swoje położenie i charakterystykę, gdzie okresowo widoczny jest wpływ wód słonych Zatoki Pomorskiej, ma duże bogactwo gatunków ichtiofauny. Oprócz ryb typowo śródlądowych, stałych i decydujących o wielkości połowów, notuje się tu okresowo gatunki morskie i wędrowne.

Zalew Kamieński jest akwenem o dużym znaczeniu dla migracji gatunków wędrownych, ponieważ od strony północnej cieśniną Dziwny połączony jest z Zatoką

Pomorską, od południowej cieśniną Dziwna z Zalewem Szczecińskim, a ponadto uchodzą do niego cieką, stanowiące miejsce odbywania tarła ryb łososiowatych.

Zalew Kamieński jest ważnym rejonem dla rozrodu i podchowu narybku ryb słodkowodnych (szczupak, leszcz, okoń, płoć) i cennym korytarzem ekologicznym dla ryb dwuśrodowiskowych. Mając powyższe na uwadze, wyznaczono 4 akwenty cieśniny Dziwny, będące prawdopodobnie tarliskami szczupaka, które wyłączono w okresie od 1 stycznia do 30 kwietnia z eksploatacji rybackiej. Charakteryzują się one znacznym porostem roślinności wynurzonej i zanurzonej, co również sugeruje istnienie tarlisk tego gatunku (§ 6.1 Zarządzenie nr 2 OIRM w Szczecinie). Za tarliska ryb karpowatych, głównie leszcza na Zalewie Kamieńskim, przyjęto obszary pasa o szerokości 50 m od roślinności twardej (trzcina, pałka wodna, sitowie, tatarak) lub brzegu (§ 6.4 Zarządzenie nr 2 OIRM w Szczecinie), w których wprowadzono zakaz połowu ryb w terminie od 5 maja do 5 czerwca.

Mając na uwadze fakt, że wody Zalewu Kamieńskiego są ważnym miejscem migracji rozrodu i podchowu, a także cennym korytarzem ekologicznym dla poszczególnych gatunków ryb oraz faktem, że obszar Planu jest miejscem prowadzonej działalności rybackiej, w dalszych pracach nad planem brane będą pod uwagę ww. uwarunkowania.

Zgodnie z wymogiem Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie wymaganego zakresu planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w „Wykazie uwag i wniosków złożonych na etapie przystąpienia do sporządzenia projektu Planu – Zalew Kamieński” (dalej zwany jako Wykaz), podjęto próbę zakwalifikowania przedsięwzięć, będących przedmiotem wniosków, do Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9.11.2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – dalej zwanego Rozporządzeniem(t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 71).

W związku z tym, że przedsięwzięcia we wnioskach opisane zostały bardzo ogólnie, nie ma możliwości dokonać jednoznacznej kwalifikacji, tak więc w ww. Wykazie niektóre z wnioskowanych działalności mogły zostać potraktowane zbyt rygorystycznie (np. kwalifikacja do § 2 Rozporządzenia), lub zbyt łagodnie (brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko). W przypadku uszczegółowienia opisu przedsięwzięć zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (ooś), może również okazać się, że przedsięwzięcie wymaga innej kwalifikacji.

Autorzy planu zwracają jednak uwagę, że powinno być to rozstrzygane na dalszym etapie prac inwestycyjnych związanych z uzyskiwaniem właściwych pozwoleń i decyzji na ich realizację.

W zakresie ustaleń środowiskowych sformułowano następujące główne założenia, które będą brane pod uwagę podczas dalszych prac nad planem:

1. Położenie obszaru planu w granicach obszarów Natura 2000, Obszarze Specjalnej Ochrony Ptaków „Zalew Kamieński i Dziwna” PLB320011 oraz Specjalnym Obszarze Ochrony Siedlisk „Ujście Odry i Zalew Szczeciński” PLH320018.
2. Ograniczenia wynikające z projektów rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 23 lipca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 „Zalew Kamieński i Dziwna” i „Ujście Odry i Zalew Szczeciński”.
3. Wyniki przeprowadzonych na obszarze planu badań i inwentaryzacji przyrodniczych.
4. Informacje o istniejących i planowanych przedsięwzięciach i ich oddziaływaniach, wynikające z dokumentów powstałych na etapie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć (karty informacyjne przedsięwzięcia, raporty o oddziaływaniu na środowisko).
5. Informacje o oddziaływaniach wynikające ze strategicznych ocen oddziaływania na środowisko mające wpływ na obszar planu (*Prognoza oddziaływania na środowisko dla zmiany programu wieloletniego na lata 2004-2023 pn: Program ochrony brzegów morskich. Instytut Morski w Gdańsku. Gdańsk maj 2015 r.; Prognoza oddziaływania na środowisko dla programu wieloletniego Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2017-2028. Uniwersytet Szczeciński. Pracownia Ochrony Środowiska Paweł Molenda. Szczecin. Maj 2015 r.*)

Ponadto w dalszych pracach nad planem będą brane pod uwagę:

- ✓ stwierdzone występowanie złóż i surowców mineralnych (głównie w rejonie Kamienia Pomorskiego i Wyspy Chrząszczewskiej),
- ✓ inne istniejące i proponowane formy ochrony przyrody na obszarze planu oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie,
- ✓ podwodne dziedzictwo kulturowe,
- ✓ ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, głównie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity z 2017 r., poz. 519) i ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. - Dz. U., poz. 1651).

Z otrzymanych z Inspektoratu Ochrony Środowiska Morskiego Urzędu Morskiego w Szczecinie informacji wynika, że ww. jednostka nie posiada danych o miejscach zalegania na dnie obszaru opracowania materiałów niebezpiecznych.

Na podstawie informacji otrzymanych z Inspektoratu Ochrony Środowiska Morskiego w Szczecinie stwierdza się, że w ostatnich 5 latach na obszarze Zalewu Kamieńskiego nie odnotowano skażeń substancjami ropopochodnymi pochodzącymi z przypadkowych rozlewów związanych z ruchem jednostek pływających. Nie odnotowano także takich skażeń w obszarze wód portowych.

3. Obiekty chronione w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Krajobraz kulturowy jest wynikiem historycznego przekształcania środowiska naturalnego przez ludzi, którzy zamieszkiwali dany teren w ciągu wieków. Z kolei morski krajobraz kulturowy jest ściśle powiązany ze zmianami terenów przybrzeżnych i dna morskiego.

Na obszarze morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego, zastosowanie wobec ochrony podwodnego dziedzictwa kulturowego mają przepisy Kodeksu morskiego i ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Podstawowym źródłem wiedzy o podwodnym dziedzictwie kulturowym polskich wód wewnętrznych jest ewidencja zabytków, prowadzona przez właściwego dyrektora urzędu morskiego. Ewidencja ta ma formę zbioru kart ewidencyjnych. Jej celem jest gromadzenie i przetwarzanie informacji o istniejących i potencjalnych stanowiskach podwodnych w obrębie obszarów morskich. Na podstawie danych otrzymanych z Wydziału Pomiarów Morskich Urzędu Morskiego w Szczecinie stwierdza się, że na obszarze Zalewu Kamieńskiego nie występują obiekty zabytkowe, stanowiące morskie dziedzictwo kulturowe.

Na obszarze opracowania zlokalizowane są trzy wraki statków. Dwa z nich znajdują się w pobliżu Wolina, na wodach cieśniny Dziwna oraz jeden w pobliżu miejscowości Zastań. Nie stanowią one jednak obiektów zabytkowych, nie stanowią również atrakcji turystycznej dla nurków.

4. Gospodarcze wykorzystanie wód Zalewu.

Cieśniną Dziwną przechodzi tor wodny łączący port Dziwnów z portem Wolin. Innymi szlakami wodnymi, znajdującym się na obszarze opracowania są tory podejściowe (północny i zachodni) do portu Kamień Pomorski, odchodzące od podanego powyżej toru wodnego łączącego port Dziwnów z portem Wolin. Poza ww. torami wodnymi, na obszarze analizy nie występują inne szlaki wodne.

Na obszarze Zalewu Kamieńskiego nie zinwentaryzowano ponadto kotwicowisk. Nie występują tu także akwenty specjalne dla żeglugi.

Trasy najczęściej wybierane przez poszczególne rodzaje jednostek różnią się od siebie. Rybacy pływają na łowiska z i do portów schronienia i wyładunku ryb, statki handlowe korzystają głównie z tras zalecanych, statki rekreacyjne przemieszczają się w dowolny sposób, a pasażerskie kursują po stałych trasach.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 6 września 2012 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 1044) na obszarze opracowania został wyznaczony obszar pasażerskiej żeglugi krajowej, oznaczony symbolem „D1”. Zgodnie z ww. Rozporządzeniem obszar „D1” oznacza obszary morza, na których mogą być eksploatowane statki pasażerskie klasy D, stanowiące statki uprawiające pasażerską żeglugę krajową, w trakcie której znajdują się nie dalej niż 6 mil morskich od miejsca schronienia określonego w odrębnych przepisach oraz bieżących ogłoszeniach kapitanatów i bosmanatów portów oraz nie dalej niż 3 mile

morskie od brzegu, w obszarach, na których prawdopodobieństwo przekroczenia znaczącej wysokości fali równej 1,5 m jest niższe od 10% w ciągu:

- a) jednego roku – w przypadku eksploatacji całorocznej lub
- b) określonej i ograniczonej części roku – w przypadku eksploatacji w tym okresie.

Małe porty i przystanie, jako ważne elementy lokalnego potencjału rozwojowego, zajmują ważne miejsce w lokalnej polityce gmin Dziwnów, Kamień Pomorski i Wolin. Stanowią one także o potencjale rozwojowym regionu, tworzącym elementy polityki morskiej kraju i regionu.

Porty lokalne są składnikami infrastruktury lokalnej, zapewniającymi możliwość wykorzystania szans, jakie daje regionowi nadzalewowe położenie. Dlatego też ich funkcje dostosowane są do przyjętych przez daną społeczność form korzystania z morza. Funkcje te obejmują:

- zapewnienie dostępu do danego odcinka brzegu od strony morza dla ładunków i pasażerów,
- obsługę rybołówstwa przybrzeżnego i morskiego, korzystającego z pobliskich łowisk,
- obsługę łodzi sportowych i różnego typu działań z zakresu turystyki i rekreacji morskiej,
- zapewnienie warunków dla realizacji działalności wytwórczej, związanej z ww. funkcjami, takimi jak składowanie i przetwórstwo ryb czy budowa i remonty małych jednostek morskich, głównie rybackich i sportowych.¹

W granicach obszaru opracowania znajdują się następujące porty o znaczeniu lokalnym:

- port morski w Wolinie,
- port morski w Kamieniu Pomorskim,
- morski port rybacki w Sierosławiu.

W skład infrastruktury zapewniającej dostęp jednocześnie do portów w Dziwnowie i portu w Wolinie wchodzi:

- 1) tor wodny Dziwnów – Wolin przebiegający od południowej granicy portu w Dziwnowie do obrotowego mostu drogowego w Wolinie o parametrach: długość – 25,14 km, szerokość w dnie – 50 m (z przewężeniem pod mostem kolejowym), i głębokości 2,7 m na odcinku od południowej granicy portu w Dziwnowie do pławy K-3 oraz o głębokości 2,0 m na odcinku od pławy K-3 do obrotowego mostu drogowego w Wolinie;
- 2) pole refulacyjne w Międzywodziu o powierzchni 4,11 ha;
- 3) pływające znaki nawigacyjne od strony Zalewu Kamieńskiego do Dziwnowa i Wolina:
  - a) pławy nieświecące – 27 sztuk,
  - b) pławy świetlne – 2 sztuki.

Na podstawie analizy wniosków, istniejącej infrastruktury oraz ruchu jednostek pływających stwierdza się, że port morski w Kamieniu Pomorskim i w Wolinie cechują dwie główne funkcje gospodarcze: rybołówstwo i turystyka.

¹ „Przyszłe wykorzystanie polskiej przestrzeni morskiej dla celów gospodarczych i ekologicznych”, 2009

W związku z tym wskazuje się, że przewidywanym kierunkiem ich aktywizacji będzie rozwój bazy rybołówstwa oraz turystyka kwalifikowana (windsurfing, żeglarstwo, kitesurfing, wędkarstwo morskie, turystyka wrakowa) i turystyka pobytowa.

Dodatkowo kierunku rozwojowego morskiego portu w Wolinie należy upatrywać w żegludze pasażerskiej, jachtowej oraz ewentualnie w przeladunkach, w powiązaniu z takimi funkcjami rozwojowymi gminy jak: rekreacyjna, turystyczna, kulturowa (Projekt „Wolin – Miasto Historii”) oraz rolnictwo i drobny przemysł budowlany.

Dalszy rozwój tych funkcji kreować będą przewozy pasażerskie na szlakach: Wolin – Kamień Pomorski – Dziwnów, Wolin – Świnoujście, Wolin – Szczecin oraz do innych małych portów polskich i niemieckich.

Rozwój portów lokalnych ogranicza problem zamulenia wejścia do portu. Utrudnia to użytkową głębokość torów wodnych i generuje dodatkowe koszty utrzymania. Z tego powodu możliwości żeglugi, w porównaniu do większych portów, położonych w obszarze nadmorskim, są tu ograniczone. Rozwiązania wymaga problem utrzymania odpowiednich parametrów torów wodnych. Na podstawie informacji uzyskanych w Urzędzie Morskim w Szczecinie stwierdza się, że pływające oznakowanie nawigacyjne zostało zmodernizowane. W porze nocnej na Zalewie Kamieńskim działają pławy świetlne oraz oznakowanie nawigacyjne w portach Kamień Pomorski i Wolin. Obecnie brak jest możliwości żeglugi nocnej z Zalewu Kamieńskiego do Dziwnowa i Wolina.

Na obszarze opracowania obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- 1) Port w Kamieniu Pomorskim:
  - Uchwała nr IX/106/11 Rady Miejskiej w Kamieniu Pomorskim z dnia 27.05.2011 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kamienia Pomorskiego dotyczącego części terenu w obrębie geodezyjnym nr 3 – jednostka obszarowa „B” w Kamieniu Pomorskim;
- 2) Port w Wolinie: brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- 3) Port w Sierosławiu: brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W funkcjonowaniu małych struktur portowych zachodzą obecnie daleko idące przeobrażenia. Zmiany zachodzące w strukturze gospodarki w sektorach związanych z morzem wymuszają potrzebę zmiany przeznaczenia wielu obiektów infrastruktury portowej w portach lokalnych i dostosowania ich do nowych funkcji. Często dochodzi do zmiany przeznaczenia gruntów portowych, których port nie jest w stanie eksploatować w taki sposób i do takich celów jak w przeszłości.

Szansą na wzrost znaczenia i rozwój małych portów jest obecna polityka regionalna UE. Konsekwentne wdrażanie założeń zintegrowanej europejskiej polityki morskiej opartej na kompleksowym i międzysektorowym podejściu do planowania przestrzennego obszarów nadmorskich przyczyni się do lepszego wykorzystania zasobów i harmonijnego rozwoju obszarów morskich, których integralnymi elementami są lokalne porty i przystanie.

Małym portom morskim przypada rola ośrodków aktywizacji gospodarczej regionów nadmorskich. Stopień zaawansowania niektórych, obecnie realizowanych projektów, a także dobrze przygotowana ścieżka ich inwestowania wskazują, że poziom przystosowania małych portów i przystani morskich do obsługi jachtingu, białej floty i innych form rekreacji morskiej ulega bardzo wyraźnej poprawie. Również rybołówstwo miejscowe stanowi obecnie nie tylko atrakcję turystyczną, lecz także znaczącą sferę aktywizacji działalności bezpośrednio lub pośrednio związanej z rybołówstwem, np. przetwórstwo, małe zakłady remontowe kutrów i sprzętu itp. Małe porty Zalewu Kamieńskiego mogą aktywnie uczestniczyć w rozwoju niektórych funkcji ponadlokalnych, np. związanych z turystyką, sportem czy wydarzeniami kulturalnymi. Strategie małych portów i miast z reguły przewidują, że siłą napędową rozwoju małych portów i przystani morskich będzie ich funkcja turystyczna i rekreacyjna. Konieczne jest zatem wspieranie tego sektora, pozyskiwanie strategicznych inwestorów oraz środków pomocowych z funduszy Unii Europejskiej.

Poważną barierą rozwoju stref przybrzeżnych, obejmujących małe struktury portowe, jest ich prawie całkowite przyporządkowanie wymogom sieci Natura 2000, co będzie wymagało znalezienia obszarów i form działalności, które nie kolidują z zastrzonymi przepisami odnośnie ochrony środowiska.

Jednym z ważniejszych problemów, z którymi obecnie borykają się porty w sferze realizacji strategii zarządzania środowiskiem, jest realizacja prac pogłębiarskich i czerpalnych, a szczególnie usuwanie i gospodarowanie uzyskanym urobkiem.

Z uwagi na istniejące uwarunkowania hydro- i litodynamiczne prace pogłębiarskie prowadzi się na torach wodnych, redach i w basenach wszystkich polskich portów morskich oraz w zalewach. Prace te to nie tylko wydobycie osadu dennego, ale również jego transport, a następnie bezpieczne składowanie w specjalnie wyznaczonych miejscach, na tzw. kłapowiskach, polach refulacyjnych lub jego praktyczne wykorzystanie do zasilania erodowanych odcinków brzegu. Ze względu na uwarunkowania geośrodowiskowe jedyną możliwą i uzasadnioną ekonomicznie metodą gospodarowania większością urobku pochodzącego z prac pogłębiarskich na Zalewie Kamieńskim jest deponowanie tego urobku na polach odkładu.

Obecnie na obszarze opracowania zlokalizowane jest 1 miejsce odkładania urobku, wyznaczone do odkładu urobku z prac pogłębiarskich toru wodnego na Zalewie Kamieńskim. Jest to pole refulacyjne Międzywodzie, gmina Dziwnów.

Na terenie gminy Wolin w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazano potencjalne tereny do odkładania urobku mineralnego z robót pogłębiarskich, wykonywanych na torach wodnych Zalewu Szczecińskiego i Cieśniny Dziwny. Są to tereny o niskich rzędnych nad poziom morza zagrożone powodzią:

- grunty leżące po zachodniej stronie Cieśniny Dziwny wskazane w „Planie rozwoju lokalnego gminy Wolin – projekt Wolin – Miasto Historii”, tereny wyspy planowane pod Skansen Archeologiczny – „Centrum Słowian i Wikingów Wolin – Jómbsborg – Vineta” – warsztaty archeologii eksperymentalnej, zachodni brzeg Dziwny na odcinku – plaża miejska – ul. Zamkowa – droga S3 – Srebrne Wzgórze;

- inne tereny pasa nadbrzeżnego, zagrożone powodzią a przeznaczone w studium pod zainwestowanie związane z turystyką przywodną i nawodną.

Poprawa dostępności portów Zalewu Kamieńskiego od strony morza, z którą wiąże się problem gospodarowania urobkiem z prac czerpalnych i pogłębiarskich, jest jednym z warunków ich dalszego rozwoju.

Główny potencjał turystyczny gmin Dziwnów i Kamień Pomorski (oprócz walorów przyrodniczych) stanowi cieśnina Dziwna wraz z terenami przyległymi; są to tereny szczególnie przydatne do rozwoju rekreacji przywodnej i nawodnej. Uwarunkowania środowiskowe i infrastrukturalne preferują budowę różnego rodzaju przystani lub pomostów żeglarskich, windsurfingowych, kąpielisk i innych form rekreacji nawodnej i przywodnej wzdłuż brzegów cieśniny Dziwny. Rozwój wszystkich form turystyki w tych gminach, traktuje się jako funkcję gospodarczą o znaczeniu priorytetowym.

Konieczność bardziej intensywnego rozwoju turystyki nadzalewowej spowodowane jest przede wszystkim przez ograniczone możliwości rozwoju rybołówstwa i handlowej funkcji małych portów. Samorządy przywiązują szczególną wagę do rozwoju rozmaitych form turystyki. Popularny staje się aktywny wypoczynek, w ramach którego rozwijane są wędkarstwo, sporty wodne, turystyka piesza i rowerowa itp.

Dynamicznie rozwijającą się formą turystyki nadzalewowej, przyczyniającą się do aktywizacji lokalnych portów i przystani, jest żeglarstwo. Przykładem działań w tej dziedzinie jest m.in. Zachodniopomorski Szlak Żeglarski. Szlak obejmuje 11 miejscowości nadmorskich województwa poczynając od Szczecina przez m.in. Trzebież, Nowe Warpno, Wolin, Kamień Pomorski, Niechorze, Kołobrzeg po Darłowo. Długość szlaku wynosi około 320 km. Zachodniopomorski Szlak Żeglarski poprzez poszerzenie przestrzeni swobody żeglugi stał się stymulatorem rozwoju gospodarczego przyległych gmin. Dzięki rozwojowi współpracy gmin i portów jachtowych oraz rozbudowie infrastruktury turystycznej zwiększy się dostępność, atrakcyjność i potencjał gospodarczy regionu.

Wody Zalewu Kamieńskiego są wodami płytkimi, których maksymalne głębokości nie przekraczają 5,6 m (średnia głębokość wynosi 2,13 m). Powszechnie dostępny sprzęt nurkowy pozwala więc na penetrację dna praktycznie bez większych ograniczeń.

Na obszarze opracowania zlokalizowane są trzy wraki statków, które jednak nie przedstawiają wartości jako obiekty tzw. turystyki wrakowej oraz nie stanowią obiektów zabytkowych. Dwa z nich znajdują się w pobliżu Wolina, na wodach cieśniny Dziwna oraz jeden w pobliżu miejscowości Zastań.

Rozwój turystyki na przedmiotowym akwenie jest głównie ograniczony ochroną przyrody – akwen ten w większości stanowi obszar Natura 2000, dla których obecnie są opracowywane plany ochronne, których zapisy będą wiążące dla Planu. Aby pogodzić rozwój turystyki i ochronę przyrody na obszarach morskich wód wewnętrznych, zostały stworzone przepisy regulujące ruch turystyczny, ustanawiające strefy zamknięte dla ruchu, jak również strefy bezpieczeństwa, gdzie ruch jednostek wodnych podlega ograniczeniom.

Istniejąca infrastruktura techniczna na obszarze polskich wód wewnętrznych Zalewu Kamieńskiego to głównie kable elektroenergetyczne i światłowodowe, rurociągi (tłoczne ścieków sanitarnych czy solanki i przesyłowe gazu) i napowietrzne linie elektroenergetyczne.

Planowana infrastruktura liniowa związana jest przede wszystkim z rozwojem sektora energetycznego oraz zapewnieniem bezpieczeństwa energetycznego państwa poprzez dywersyfikację źródeł dostaw surowców.

Planowane rurociągi mają związek z przesyłem gazu oraz modernizacją systemów odprowadzających ścieki. W związku z prowadzonymi pracami rozpoznawczymi i poszukiwawczymi węglowodorów, jako możliwe należy uznać także układanie rurociągów przesyłowych na obszarach koncesji poszukiwawczych i łączących te obszary z zakładami produkcyjnymi.

Na obszarze opracowania nie występują tereny, dla których Minister Obrony Narodowej wyznaczył strefy zamknięte i strefy niebezpieczne dla żeglugi i rybołówstwa na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Badania geologiczne przeprowadzone na obszarze morskich wód wewnętrznych Zalewu Kamieńskiego wykazały istnienie złóż węglowodorów (ropy naftowej). Złoże „Kamień Pomorski” zostało udokumentowane w 1972 r. w „Dokumentacji geologicznej złoża ropy naftowej Kamień Pomorski”, którą zatwierdzono decyzją Prezesa Centralnego Urzędu Geologii z dnia 28 lutego 1973 r., znak: KZK/012/S/2781/73 (nr w archiwum NAG 9777 CUG). Najnowszy dodatek: „Dodatek nr 3 do dokumentacji geologicznej złoża ropy naftowej Kamień Pomorski”, przyjęty bez zastrzeżeń zawiadomieniem Ministra Środowiska z dnia 9 lutego 2009 r., znak: DGiKGkzk -- 4791-88/7859/626/09/AW (nr w archiwum NAG 557/2009).

Należy oczekiwać dalszego wzrostu wydobycia gazu ziemnego i ropy w polskich obszarach morskich. Trudno natomiast oszacować perspektywę czasową dla działalności poszukiwawczo-wydobywczej w polskich obszarach morskich, mającą na celu rozpoznanie i pozyskiwanie, zarówno gazu, jak i ropy naftowej z frakcji łupkowej [Opióła i Tyszecki, 2012]. Wymagać to będzie opracowania i wdrożenia nowych technologii, wynikających ze specyfiki procesu wydobywczego oraz dodatkowych trudności wynikających z prowadzenia prac w środowisku morskim. Koniecznym będzie również stworzenie uregulowań formalno-prawnych, jak również oszacowanie ryzyk i skutków długotrwałych dla tej działalności wydobywczej w obszarach morskich.

Dodatkowo, na obszarze opracowania, na północ i południowy-wschód od złóż węglowodorów, znajdują się złoża wód leczniczych (gmina Kamień Pomorski i gmina Dziwnów) oraz torfów leczniczych (borowina). Obszar złoża wód leczniczych „Międzywodzie” został jedynie udokumentowany, nie wydano natomiast dla niego żadnej koncesji.

Na przedmiotowym obszarze zinwentaryzowano obiekty, których obecność wprowadza ograniczenia dla użytkowania. Na podstawie istniejących uwarunkowań na obszarze morskich wód wewnętrznych Zalewu Kamieńskiego wskazano obszary ograniczonego użytkowania i wskazano jest w „Studium uwarunkowań do planu

zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich dla Zalewu Kamieńskiego”.

Zmiany brzegowe stwarzają duże zagrożenie dla bezpieczeństwa powodziowego terenów przybrzeżnych, a zwłaszcza znajdujących się blisko brzegu zabudowań i infrastruktury.

Brzeg zalewu, obok presji antropogenicznej podlega również wpływowi czynników naturalnych (falowanie, wzrost poziomu wody w rzekach i w morzu) podlegających nasileniu w czasie. Prognozowane zmiany klimatyczne będą miały także konsekwencje dla strefy brzegowej i jej zaplecza.

Podstawowym zagrożeniem dla brzegów morskich wód wewnętrznych jest wzrost poziomu wód w rzekach oraz w morzu. W sytuacji zwiększenia prędkości erozji, wielkość tego zagrożenia uzależniona jest od litologii i morfologii brzegów morskich, a także siły, z jaką woda uderza o brzeg morski.

Inne zagrożenie dla linii brzegowej stanowi zjawisko tzw. cofki, która w rezultacie powoduje zagrożenie powodziowe. Silne północne wiatry wlewają spiętrzone wody Zatoki Pomorskiej poprzez cieśniny (Pianę, Świnę i Dziwnę) do wód Zalewu Kamieńskiego i akwenów dolnej Odry, tworząc układ cofkowy. Wg badań Instytutu Morskiego w Szczecinie, fala spiętrzenia odmorskiego ulegają znacznej redukcji przy przejściu przez cieśniny, przez co w rejonie Zalewu przyrosty stanów są najmniejsze, a zmiany są łagodne w porównaniu ze zmianami na brzegu morza. Przyrost stanów na Zalewie wynosi 50 – 80 % przyrostu stanów na Zatoce Pomorskiej.

Do przekształcania linii brzegowej przyczynia się także rozwój turystyki, wymagający nowych terenów pod zabudowę. Roślinność występująca niegdyś wzdłuż brzegów wód, obecnie ma charakter synantropijny.

Zanik naturalnych odcinków linii brzegowej jest także wynikiem dokonywanych w jej obszarze prac, mających na celu stabilizację podłoża czy sztucznego kształtowania brzegu. Innym rodzajem przekształceń są podejmowane inwestycje w zakresie realizacji infrastruktury technicznej, sztucznych wysp i umocnień.

Monitoring strefy przybrzeżnej obszaru Studium dla Zalewu Kamieńskiego obejmuje lotniczy skaniny laserowy wykonywany cyklicznie co roku od 2008 r. Ostatnie skanowanie laserowe na obszarze opracowania zostało przeprowadzone w 2016 r. i objęty był nim pas lądu o szerokości 500 m licząc od linii wody oraz pas wody o minimalnej szerokości 500 m od linii wody.

Analiza istniejących uwarunkowań geo-środowiskowych, ichtiologicznych, ekonomicznych, kulturowych i przestrzennych obszaru morskich wód wewnętrznych Zalewu Kamieńskiego pozwoliła na wskazanie relacji pomiędzy poszczególnymi formami zagospodarowania przestrzennego. Na podstawie złożoności tych relacji możliwa była identyfikacja obszarów problemowych Zalewu, tzn. takich, gdzie zachodzi proces konkurowania o przestrzeń wód.

Najbardziej konfliktogennym sposobem wykorzystania morskich wód wewnętrznych okazało się rybołówstwo, następnie infrastruktura liniowa, a na końcu wydobywanie surowców.

5. Wnioski do Planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych – Zalew Kamieński wynikające ze Studium uwarunkowań do planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich dla Zalewu Kamieńskiego:

- Ruch jachtów i innych małych jednostek sportowo-rekreacyjnych nadal odbywać się będzie w sposób swobodny.
- Zakłada się utrzymanie i modernizację istniejącego toru wodnego Dziwnów – Wolin i torów wodnych (północnego i zachodniego) do Kamienia Pomorskiego oraz toru wodnego do Basenu Żeglarsko-Rybackiego w Kamieniu Pomorskim.
- Należy wziąć pod uwagę wpływ rozwoju turystyki na zmiany intensywności żeglugi.
- Należy wzmocnić system monitorowania skażeń substancjami ropopochodnymi pochodzącymi z przypadkowych rozlewów związanych z ruchem jednostek pływających.
- Zgodnie z zapisami ustawy o portach i przystaniach należy zagwarantować każdemu portowi możliwość bezpiecznego podejścia od strony morza oraz zachowania, niezbędnych dla jego potrzeb, elementów akwatorium.
- Można przyjąć, że znaczenie portów lokalnych będzie rosło wraz ze wzrostem zamożności Polaków i Polski i integracją portów w kompleks gospodarek lokalnych.
- Na podstawie zachodzących zmian w funkcjonowaniu portów, zakłada się ich przekształcenie z portów o funkcji rybackiej na porty turystyczno-rekreacyjne, z uzupełniającą funkcją rybacką.
- Należy wziąć pod uwagę, iż rozwój ukierunkowany będzie na rozbudowę istniejących portów, a nie na budowę nowych obiektów.
- Rozwój kwalifikowanej bazy obsługi turystyki morskiej, żeglarstwa i innych sportów wodnych będzie następować zarówno poprzez wykorzystanie istniejących obiektów hydrotechnicznych w portach, jak i poprzez ich rozbudowę, która powinna być połączona z aktywizacją zaplecza portów dla usług towarzyszących (zaplecze techniczne, remonty, zimowanie jachtów, wynajem sprzętu, organizacja kursów i szkoleń).
- Należy uwzględnić potrzeby związane z zapewnieniem dobrej dostępności Zalewu do Bałtyku i portów lokalnych tam zlokalizowanych.
- Należy zwrócić uwagę na bezpieczeństwo nawigacji w sytuacji rosnącej intensywności żeglugi na torach podejściowych i wzrostu wielkości jednostek pływających.
- Należy uwzględnić istniejącą liniową infrastrukturę techniczną oraz inwestycje, dla których zostały wydane decyzje na ich realizację.
- Zakłada się szybki rozwój liniowej infrastruktury technicznej. W związku z czym pojawia się potrzeba jej uporządkowania, zgodnie z zasadą oszczędnego wykorzystania przestrzeni morskiej.

- Planowane przeznaczenie obszarów morskich nie powinno zakłócać funkcji wód przybrzeżnych, jaką jest odbiór oczyszczonych ścieków i wód deszczowych.
- Należy uwzględnić istniejące sztuczne wyspy, konstrukcje i urządzenia oraz obiekty znajdujące się ponad morskimi wodami wewnętrznymi oraz inwestycje, dla których zostały wydane decyzje na ich lokalizację.
- W związku z rozwojem turystyki, żeglugi i rybołówstwa zakłada się powstanie nowych inwestycji na obszarach morskich wód wewnętrznych. W związku z powyższym pojawia się potrzeba ich uwzględniania w planie i wyznaczenia miejsc ich lokalizacji.
- Należy wskazać nowe miejsca przeznaczone do odkładania urobku pochodzącego z prac pogłębiarskich. Zaleca się, aby były to tereny o niskich rzędnych nad poziom morza, np. zagrożone podtopieniami lub powodzią (tereny na północny-wschód od Kamienia Pomorskiego, nad rzeką Świniec).
- Planując racjonalne wykorzystanie morskich wód wewnętrznych, należy uwzględnić potrzeby wynikające z istniejących i potencjalnych miejsc odkładania urobku w ich obszarze tak, aby zminimalizować zagrożenia zarówno dla cennych przyrodniczo obszarów morskich, jak i dla uniknięcia konfliktów z innymi użytkownikami zalewu.
- Należy przewidzieć dalszy rozwój kwalifikowanej turystyki nadzalewowej i wskazać tereny, które są ku temu najbardziej predestynowane.
- Należy wydzielić akweny o dominującej funkcji turystycznej i rekreacyjnej.
- Należy uwzględnić rozwój marin, jachtingu i turystyki wędkarskiej.
- Należy wziąć pod uwagę informacje dotyczące istniejącego kompleksu wojskowego nr 4310 oraz nieoznakowane miejsca ćwiczeń żołnierzy jednostki wojskowej.
- Potrzeby obronne, a więc także uwzględnienie w Planie informacji o charakterze niejawnym, powinny być zapewnione poprzez opiniowanie projektu Planu przez Ministerstwo Obrony Narodowej (MON).
- Dla istniejących i planowanych miejsc wykorzystywanych przez MON należy wskazać strefy bezpieczeństwa wokół obiektów na obszarze morskich wód wewnętrznych Zalewu Kamieńskiego, zwłaszcza w rejonie obiektów wykorzystywanych przez wojsko.
- Należy wziąć pod uwagę informacje nt. obszarów ograniczonego użytkowania i uwidocznic te obszary na rysunku planu oraz przedstawić naturę ograniczeń w treści planu. W planie należy określić zakazy, nakazy i dopuszczenia, obowiązujące na wydzielonych akwenach.
- W przypadku ograniczeń czasowych należy rozważyć możliwości innego, alternatywnego wykorzystania tych obszarów w okresie, kiedy ograniczenia nie będą obowiązywać.
- Należy uwzględnić możliwość eksploatacji istniejących, udokumentowanych złóż surowców (węglowodory, wody lecznicze).

6. Podział obszaru opracowania na akweny

Przestrzenna analiza uwarunkowań zagospodarowania i użytkowania rozpatrywanego obszaru morskich wód wewnętrznych Zalewu Kamieńskiego oraz złożonych uwag i wniosków, pozwoliła na wydzielenie następujących akwenów:

- 1) K – poszukiwanie, rozpoznawanie oraz wydobywanie kopalin ze złóż,
- 2) S1-S7 – turystyka, sport i rekreacja,
- 3) O – ochrona środowiska i przyrody,
- 4) R1, R2 – rybołówstwo.
- 5) T - Transport

KARTA AKWENU	OZNACZENIE LITEROWE
	S1, S2, S3
FUNKCJA PODSTAWOWA	
Turystyka, sport i rekreacja (Zatoka Wrzosowska, Zalew Kamieński, rz. Dziwna)	
FUNKCJE DOPUSZCZALNE	
<ol style="list-style-type: none"> 1) O -Ochrona środowiska i przyrody 2) R – Rybołówstwo 3) K – Poszukiwanie, rozpoznawanie złóż kopalin oraz wydobywanie kopalin ze złóż 4) I- Infrastruktura techniczna 5) T – Transport 6) A – Akwakultura 	

Wskazanie trendów Turystyki, sportu i rekreacji o symbolu S1, S2, S3 podyktowane zostało wnioskami Gminy Dziwnów i Kamień Pomorski, osób prywatnych, organizacji turystycznych oraz uwarunkowaniami historycznymi, w tym istniejącą infrastrukturą portową i przystani. Jest to potencjalny teren o korzystnych warunkach dostępności z wody i lądu. W ostatnim okresie wybudowano tutaj marinę jachtową o bardzo wysokim standardzie, która wraz z bazą postojową dla jachtów w porcie Dziwnów tworzy bardzo atrakcyjny teren dla wypoczynku czynnego i biernego. Przewiduje się w obszarze tego Akwenu S4 lokalizację domów na wodzie. Istnieje wiele wniosków o utworzenie nowych podejść do nowoplanowanych przystani (Zastań, Wyspa Chrzęszczewska).

KARTA AKWENU	OZNACZENIE LITEROWE
	S5, S6, S7
FUNKCJA PODSTAWOWA	
Turystyka, sport i rekreacja (rz. Dziwna)	
FUNKCJE DOPUSZCZALNE	
<ol style="list-style-type: none"> 1) O -Ochrona środowiska i przyrody 2) R – Rybołówstwo 3) I- Infrastruktura techniczna 4) D – Dziedzictwo kulturowe (S7) 	

Wskazanie trendów Turystyki, sportu i rekreacji o symbolu S5, S6, S7 podyktowane zostało wnioskami Gminy Wolin, osób prywatnych, organizacji turystycznych oraz uwarunkowaniami historycznymi w tym istniejącą infrastrukturą portową i przystani. Jest to potencjalny teren o korzystnych warunkach dostępności z wody i lądu. Przewiduje się w obszarze Akwenu S7 lokalizację domów na wodzie.

KARTA AKWENU	OZNACZENIE LITEROWE
	R1, R2
FUNKCJA PODSTAWOWA	
Rybołówstwo (Zatoka Cicha, rz. Dziwna)	
FUNKCJE DOPUSZCZALNE	
1) O -Ochrona środowiska i przyrody 2) T- Transport 3) I- Infrastruktura techniczna 4) S- Turystyka, sport i rekreacja 5) A- Akwakultura 6) K – Poszukiwanie, rozpoznawanie złóż kopalin oraz wydobywanie kopalin ze złóż (R1)	

Akweny oznaczone symbolami R1, R2 odzwierciedlają stan istniejący, czyli dotychczasowe wykorzystanie obszaru Zalewu Kamieńskiego, jako działalność rybacką. Nie mniej funkcja podstawowa nie dyskwalifikuje dopuszczenia realizacji inwestycji i działań związanych z transportem, infrastrukturą techniczną, turystyką, sportem, rekreacją, akwakulturą oraz poszukiwaniami złóż wód leczniczych z poszanowaniem uwarunkowań środowiskowych

KARTA AKWENU	OZNACZENIE LITEROWE
	T
FUNKCJA PODSTAWOWA	
Transport (Zatoka Wrzosowska, Zalew Kamieński, rz. Dziwna)	
FUNKCJE DOPUSZCZALNE	
1) O – ochrona środowiska i przyrody 2) I – infrastruktura techniczna 3) D – Dziedzictwo kulturowe	

Wskazanie funkcji powyższych funkcji akwenów wynika z utrzymania dotychczasowych połączeń między portami i wyjściem na Morze Bałtyckie. Ustalenie to nie dyskwalifikuje tworzenia nowych połączeń i podejść do nowoplanowanych przystani. Tor wodny na odcinku rz. Dziwny wymaga pogłębienia (odtworzenia).

KARTA AKWENU	OZNACZENIE LITEROWE
	O
FUNKCJA PODSTAWOWA	
Ochrona środowiska i przyrody (Cicha Zatoka)	
FUNKCJE DOPUSZCZALNE	
1) S- Turystyka, sport i rekreacja	
2) I – infrastruktura techniczna	

Położenie obszaru Planu w granicach obszarów chronionych determinuje podejście do pracy nad założeniami do opracowywanego Planu.

Zalew Kamieński jest ważnym rejonem dla rozrodu i podchowu narybku ryb słodkowodnych (szczupak, leszcz, okoń, płoć) i cennym korytarzem ekologicznym dla ryb dwuśrodowiskowych. Wskazany Akwen obejmuje obszar stałych tarlisk.

KARTA AKWENU	OZNACZENIE LITEROWE
	K
FUNKCJA PODSTAWOWA	
Poszukiwanie, rozpoznawanie złóż kopalin oraz wydobywanie kopalin ze złóż (Zatoka Karpinka – złoża wód leczniczych)	
FUNKCJE DOPUSZCZALNE	
1) O – ochrona środowiska i przyrody 2) I – infrastruktura techniczna 3) A- Akwakultura	

Akwen poszukiwania, rozpoznawania złóż kopalin oraz wydobywanie kopalin ze złóż obejmuje obszar złóż wód leczniczych z jakich słynie Gmina Kamień Pomorski. Wskazany Akwen obejmuje również obszar stałych tarlisk.